

Saksframlegg

Utval	Møtedato	Utvalsak
Formannskapet		
Kommunestyret		

Retta emisjon i Telemark Bilruter

Vedlegg

- 1 Ekstraordinær generalforsamling_invitation
- 2 Møtebok_Telemark_Bilruter_AS
- 3 Foreløpig rekneskapstal 30.11.25
- 4 Vedlegg til sak 4 Likviditetssituasjon - v1

Dokument i saka

[Eigarskapsmelding 2024-2027](#)

Bakgrunn

29. januar blei det halde ekstraordinær generalforsamling i Telemark Bilruter. Bakgrunnen er svake økonomiske resultat dei seinare åra. Selskapet gjekk med underskot på over 27 millionar i 2023 og nesten 20 millionar i 2024. Også i fjor blei det underskot. Storleiken på dette er ikkje klart enno, men det er ei resultatforbetring samanlikna med 2024. Styret konkluderer med at selskapet treng å få tilført kapital for vidare drift utover i 2026 og inn i framtida, og tok difor initiativet til ei ekstraordinær generalforsamling. Meir om rekneskapstal for verksemda finn ein ved å følge denne [lenka](#).

Generalforsamlinga beslutta ein retta emisjon mot selskapets aksjonærar, der målsetjinga er å hente inn 6-12 mill. kr. Sjå meir i vedlagde innkalling. Vinje kommune sin relative del av emisjonen, basert på eigardelen på snaue 17%, er mellom 1 og 2 mill. kr.

Kommunane i Vest-Telemark har desse eigardelane i selskapet:

Fyresdal	7,87%
Kviteseid	0,29%
Nissedal	0,044%
Seljord	2,71%
Tokke	2,23%
Vinje	16,75%

Nokre av dei private eigarane:

Morgedal AS	10,53%
Sparebanken Din	9,91%
Tide AS	3,72%
Tinn Billag AS	3,40%
Johan S. Straand	3,13%
Asbjørn Fossli	2,37%

Eigarstrukturen i selskapet er brei - det er til saman om lag 200 eigarar. Aksjen har karakter av å vere ein folkeaksje.

Vurdering

I kommunens eigarskapsmelding har ein følgjande vurderingar kring eigarskapen i selskapet: «Vy Buss overtok for Telemark Bilruter på lokalruter og skuleskyss. Selskapet gjennomførte i 2020 og 2021 ein eigedomsfisjon med påfølgjande sal av eigedomane på Strømdalsjordet i Skien, på Dalen, i Vrådal, på Brøløs i Seljord og i Åmot. Vidare tapte Telemark Bilruter i 2022 kampen om å få køyre den såkalla by- og landekspressen mellom Seljord og Skien til Farte.

Kommunen sin eigarpost i selskapet gjev ingen innverknad på rutetilbod i Vinje og kommunane i kring. Trass i eit årsresultat på 14 mill. kr i 2022, var 2018 siste året med utbytte til aksjonærane. For Vinje kommune saknar ein etter kvart sakleg grunnngjeving for å halde på aksjeposten i bilrutene. Kommunen er difor open for bod på dei 1911 aksjane i selskapet. Små aksjepostar har dei siste 10 åra vore omsett for mellom 3.000,- og 5.000 kr pr stk.»

Sidan kommunestyret behandla eigarskapsmeldinga, der 2022 var siste rekneskapsår, har den økonomisk situasjonen for selskapet blitt dramatisk forverra. Samla eigenkapital var då 128 millionar. Ved inngangen til 2025 hadde den krympa til under 78 millionar kroner. Med tap også i 2025 blir det ein ytterlegare reduksjon. Bilrutene har mista mykje busskøyring, og innrettinga av anbodskriteria frå fylkeskommunen avskar dessverre selskapet frå å delta i konkurransen om skule- og lokalruter når ny avtaleperiode på 12 år skulle tildelast. Selskapet merkar òg nedgang i godstransport som følgje av låg byggeaktivitet genererelt sett.

Selskapet har totalt 157 tilsette, fordelt slik:

Region	Tal tilsette
Vest-Telemark	57
Midt-Telemark	11
Nedre Telemark og Grenland	29
Aust-Telemark	6
Utanfor Telemark	54

Ei mogleg avvikling av selskapet set kanskje ønsket i eigarskapsmeldinga om aksjesal i eit litt anna ljøs. Telemark bilruter er ein betydeleg privat arbeidsgjevar i Vest-Telemark, og ein konkurs kan nok merkast i regionen. Samstundes handlar direkte kommunalt eigarskap i aksjeselskap om å forvalte innbyggjarane sine verdier på best mogleg måte – det må kort sagt

vere eit tydeleg definert formål, og formålet må stø opp om å sikre gode tenester, samfunnsoppdraget og politisk styring. Samanhengen mellom desse føresetnadane og eigarskapen i bilrutene har blitt svakare med åra, ref. både eigedomssal og busskøyeringa som no avgrensar seg til Haukeliekspressen saman med Tide. Dersom Vinje kommune skal auke det økonomiske engasjementet, må det botne i eit resonnement om at ein førebyggjer tap på eksisterande aksjar i selskapet. Kor vidt det er realistisk, er uråd å seie. Selskapet er godt posisjonert for å ta ei sentral rolle i samband med eit omfattande transportbehov knytt til datasenterutbygging i Fyresdal over ein fireårsperiode. Eventuell kontrakt på dette oppdraget blir avklart etter at det er teke ei investeringsavgjerd i Fyresdal, men det er lagt eit grunnlag for at lokale verksemder vil få oppdrag.

Kommunen har eit visst økonomisk handlingsrom dersom kommunestyret ønskjer å gå inn med ny kapital. Udisponert saldo på næringsfondet er 27,4 mill.

Telemark bilruter har lange tradisjonar i Vest-Telemark, og Vinje kommune har hatt eit langt eigarskap. Det kan vere positivt for aksjeposten til kommunen, at ein bidreg til halde i gang drifta fram til at ei avklaring om transporttenester i første rekkje mot utviklinga i Fyresdal kan gje eit sårt tiltrengt løft.

Kommunedirektøren heller difor mot at ein freistar å hjelpe selskapet over den første kneika.

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak

Vinje kommune deltek i retta emisjon i Telemark Bilruter AS med kr 2 010 000,-. Inndekning frå næringsfondet.